

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Statuitur negativa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

alio iudicio & dictamine quandoque intervertitur, juxta illud: *Video meliora, probos, Deteriora sequor.*

7. Objicies tertio. Posito dictamine rationis practicae, quod hic & nunc mentiri sit peccatum, vel potest hoc stante dictamine voluntas facere oppositum, vel non? si non potest, non est formaliter libera; si potest, etiam poterit peccare nullo existente errore in intellectu, siquidem hoc dictamen est rectum.

Respondeo: Stante hoc iudicio practico, & interrupto per alium actum consequentem, non posse voluntatem nisi in contrarium, absque tamen praedictio libertatis, eo quod haec impotentia tantum sit consequens, non antecedens, utpote ex ipsa voluntatis applicatione descendens.

8. Objicies quarto varia absurda; primo, quod nullus Angelus potuisset peccare, quia cum haberent plenam notitiam omnium agibilibus, nullus error aut ignorantia locum in ipsorum intellectu habere potuit. Secundo, quod nulla amplius foret distinctio inter peccata ex ignorantia, malitia, & infirmitate, cum omnia peccata forent ex ignorantia. Tertio, quod quilibet peccans esset haereticus; quia judicare hoc esse eligendum, quod est contrarium rectae rationi, est iudicium haereticum: sed quilibet peccans ratione pravii erroris haberet tale iudicium: ergo.

Respondeo negando sequelam triplicem. Et ad 1. dico, non potuit in Angelis esse error formalis, concedo; virtualis nego. de quo ex instituto in Tract. de Angelis dixi.

Ad 2. nego sequelam: nam licet ista peccata conveniant in ultimi iudicii errore, differunt ta-

men in modo inferendi & causis ad illud dependentibus; nam qui peccat ex malitia, differt a peccante per infirmitatem, quod iste cadit impulsus vehementi passione, non ille; a peccante vero per ignorantiam, quod iste caret requisita scientia speculativa & in subsumendo; at vero peccans ex malitia deficit in actuali solum scientia ultimata iudicii: e.g. qui ex ignorantia vincibili frangit jejunium, peccat in hoc, quod ex negligentia culpabili non subsumit; Hodie est dies jejunii: ergo est jejunandum. Qui vero ex malitia frangit jejunium, habet iudicium conscientiae, quod sit jejunandum; nihilominus tamen a concupiscentia abstractus & illectus diverit intellectum, & dicit: Non obstante prohibitione legis esse delectabile hic & nunc comedere. Quae ignorantia vocatur mala electionis, eo quod ratio dicitur esse eligendum, quod tamen per scientiam praviam scit non esse praesuo opposito eligendum.

Ad tertium quoque negatur sequela & major, hoc judicare explicitè, speculativè, & in actu signato, est haereticum, concedo; implicitè, practice, & in actu exercito, seu ex modo operandi, nego maj. & pariter distincta minor, nego consequentiam. Ordinariè nimirum contingit error in ratione, non quod ex parte objecti intellectus formaliter conjungat praedictum dissonantiae & difformitatis legalis cum eligibilitate; sed quod dicitur objectum delectabile esse amplectendum, neglecta advertentià rationis & admonitione conscientiae de illicitate objecti, quod dictamen non est fidei, sed prudentiae contrarium.

ARTICULUS III.

An DEUS possit esse causa peccati?

SUMMARIUM.

1. Doctrina fidei.
2. Ratio impeccabilitatis Divinae.
3. Rationes, cur a DEO peccatum causari nequeat.
4. Testimonia S. Script. ab haereticis objecta exponuntur.
5. Quomodo DEUS dicatur, creare malum?
6. Et vasa facere in contumeliam?
7. Praeceptum aliquando accipitur pro permissione.
8. Quomodo DEUS sit causa obdurationis?
9. Objectiones haereticorum.
10. Peccata tantum cadunt sub providentiam permissivam.
11. Ex amore penitentiae non rectè inferitur voluntas peccati.
12. Peccata nec sunt DEO volente, neque nolente.
13. Potentia peccandi quatenus defectiva non est a DEO.

§. I.

Statuitur negativa.

1. Quaestio potest institui, an DEUS sit causa physica, vel moralis peccati: Secundò vel quoad materiale, vel quoad formale peccati; directè, vel indirectè; per se, aut in se, vel per a-

lium, & in alio? Nunc de peccato formaliter, & unà cum ratione malitiae accepto, fit

CONCLUSIO. DEUS nec ipse peccare, neque in alio peccatum directè, vel indirectè aut per accidens ullà ratione causare potest. S. D. q. 79. a. 1. & est de fide ex Deut. 23. DEUS absque ulla iniquitate justus & rectus. 1. Jo. 3. Peccatum in eo non est. Et Pl. 5. Non DEUS volens iniquitatem tu es. Jacobus. Odio sum DEO impius, & impietas ejus. Et alibi passim. Definitio hujus articuli habetur in Trid. Sess. 6. Can. 16.

Ratio primae partis est primò. Omne peccatum est defectus à prima regula, & ultimo fine: sed est impossibile, ut DEUS in operando deficiat à prima regula, & ultimo fine; deficeret enim à se ipso, cum ipse sit prima morum regula, & finis ultimus. Secundò. Infinita bonitati & sanctitati repugnat quodcumque malum morale, & cum infinita perfectione repugnat qualibet imperfectio: sed peccatum quodlibet est defectus moralis: ergo.

Ratio alterius partis est primò. Omne peccatum est aversio à DEO: sed est impossibile ut DEUS ullo modo faciat alicujus voluntatem à se averti; ergo est impossibile, ut DEUS ullo modo causet

causet peccatum. Secundò, Quicquid est à DEO, est ordinabile in DEUM, siquidem rationes primi principii & ultimi finis convertuntur: sed implicat, peccatum ordinari in DEUM: ergo implicat, ut aliquà ratione sit à DEO. Tertio. Infinità Sanctitati, quà major & melior excogitari non potest, non minus repugnat omnis directà, vel indirecta malitia, quàm infinita veracitati repugnet omnis directà vel indirecta falsitas; ergo sicuti DEUS nec directè nec indirecta potest esse causa mendacii, sic neque directè neque indirectè potest esse causa peccati.

§. II.

Solvuntur objectiones.

4. **O**bjicies ex autoritate S. Script. primò illa testimonia, in quibus dicitur, quòd DEUS decreverit, vel creaverit mala, ut Il. 45. *Faciens pacem, & creans malum.* Gen. 47. ubi Joseph suæ venditionis crimen in Divinam voluntatem refert: *Non vestro consilio, sed DEI voluntate huc missus sum.* Sicur & Crucifixio Christi A. & 2. & 4. illuc refertur: *Convenerunt facere, quæ manus tua, & consilium tuum decreverunt fieri.*

Secundò illa loca, in quibus dicitur DEUS *creare impios in ostensionem suæ justitiæ* ut Prov. 6. & Sap. 14. *Et aliqua vasa facere in contumeliam* ut Rom. 9.

Tertio illa, in quibus videtur DEUS præcipere, vel intelligere ad peccata: ut cum 2. Reg. c. 16. dicitur. *Dominus præcepit Semei ut malediceret David.* & Jo. 13. Christus ad Judam: *Quod facis, fac citius.*

Quartò. Illa, in quibus dicitur, DEUS homines indurare, vel excæcare, ut Exod. 7. Il. 6. & 63. Rom. 9. excæcatio, aut induratio, est ipsum peccatum finalis impenitentia, quo peccatores obstinatè reculant penitentiam agere.

5. Respondeo ad primi generis autoritates, cum DEUS dicitur facere vel creare malum, id intelligi non de malo culpæ, sed pœnæ, quod in se ali-quod bonum, & tantum respectivè malum dicitur, nempe respectu illius, quem privat aliquo bono & commodo. Quod attinet ad Josephi venditionem, & Christi crucifixionem, tunc, si illæ actiones sumantur formaliter, moraliter, & activè, sive ex parte vendentium, & crucifigentium, referuntur in DEI voluntatem permissivam talis peccati in specialem finem prædestinatricis providentiæ DEI, prout in prima parte dictum: si verò materialiter sumantur, prout sunt actiones quædam physicae, sic pertinent ad decretum positivum, ut ex sequenti articulo patebit.

6. Ad textus secundi generis Respondeo, sensum esse, quòd DEUS aliquos homines creaverit, quos ob finem ostendendæ suæ justitiæ in extremo die judicii [qui dicitur dies malus] decreto permissivo finit in impietatem labi, & in illà mori. Similiter Apostoli sensus est, quòd ex totà massa generis humani per Adami peccatum vitiatà, & in contumeliam redactà, DEUS aliquos voluerit gratuità misericordià in vasa honoris per prædestinationem assumere, & eligere; alios verò per indebiti beneficii denegationem in eadem massa perditionis relinquere: non verò quòd ob finem

damnationis & contumeliæ voluerit aliquos homines condere.

Ad autoritates tertii generis Respondeo, idem Tò præceptum accipi pro permissione, quæ admodum & Marci 10. lex Judæis permittere illud bellum repudiū præceptum vocatur. Unde illa quoque verba, *quod facis, fac citius*, non sunt voces imperantis, sed permittentis, animique precipitudinem ad patiendum ostendens; prout exponit S. Leo. l. 7. de pass. dicens: *Vox hæc non jubentis est, sed sciens, nec trespici, sed parati, qui habens omnem temporum potestatem, ostendit se moram non facere traditori, & sic ad redemptorem mundi paternam exequi voluntatem, ut faceret, quod à persequentibus parabatur, nec impeteret, nec timeret.*

Ad quarti generis testimonia Respondeo, excæcationem ac indurationem accipi posse in sensu duplici, primò ut excæcatio significet pravum affectum animi, veritatis evidentem manifestate lumen recipere nolentis; & ut obduratio significet pravum animi affectum media ad penitentiam & salutem consequendam oblata pertinaciter respuentis. Secundò minus proprie accipiuntur pro subtractione gratiæ illuminantis, & emollientis cor hominis, ad quam consequitur obduratio hominis in malo. In primo sensu DEUS non est causa obdurationis & excæcationis, licet enim sunt ipsum peccatum impenitentia, quod sæpius in S. Script. reprehenditur, uti Rom. 1. *Secundum duritiam tuam, & impenitentiam tuam, thesaurizas tibi iram.* In altera acceptione DEUS dicitur indurare & excæcare indirectè & negativè, non positivè, ut habet S. D. q. 79. a. 1. Et D. Aug. ep. 105. dicens: *Nec obdurat DEUS impertiendo malitiam; sed non impertendo misericordiam.* Quo modo intelligenda sunt loca S. Script. in quibus DEUS obdurat & excæcat dicitur.

Objicies etiam ex ratione primò. Quicquid DEUS vult, hoc causat; nam omnia quæcumque voluit, fecit; sed peccata vult: ergo causat. Minor probatur. Quicquid cadit sub DEI providentiâ, est aliquo modo volitum à DEO: sed peccata cadunt sub DEI providentiâ: ergo sunt aliquo modo directè, vel indirectè volita à DEO.

Confirmatur. Peccata aut sunt DEO volente, aut nolente: sed non sunt DEO nolente, nam ejus voluntati quis resistit? ergo sunt DEO volente. Secundò. A quo est potentia operandi, eidem rectè tribuitur operatio; quòd enim est causa causæ, est causa causati: sed potentia peccandi est à DEO: ergo etiam ipsum peccatum. Minor probatur: Potentia peccandi est liberum arbitrium habens indifferentiam contrarietatis ad bonum & malum: sed hoc est à DEO: ergo.

Respondeo ad 1. negando min. nam velle à DEO significat voluntatem positivam, quæ DEUS de peccatis non habet. Probationem distingo: Quicquid cadit sub providentiâ approbantem, est directè vel indirectè à DEO volitum, concedo; quod cadit sub providentiâ tantummodo permittentem, nego maj. sed peccata cadunt sub providentiâ permittentem